

**Зиновія Служинська, Олександра
Служинська, Марія Телішевська, Роман
Турчак, Марта Ясмоницька-Боровець.
Дерматогліфічні параметри українців.
Львів: Наукове товариство імені Шевченка.
Галицька видавнича спілка, 2021. – 230 с.**

Книга Марії Телішевської, Олександри Служинської, Марти Ясмоницької-Боровець, Романа Турчака, Зиновії Служинської «Дерматогліфічні параметри українців» – це унікальна, актуальна і корисна наукова праця, яка містить енциклопедичні відомості щодо дерматогліфіки загалом, дерматогліфічних особливостей як ознак, що характеризують різні популяції, відмінностей дерматогліфічних показників у народів різної національності та дерматогліфічних параметрів українців зокрема. Підготовка такого видання вимагає широкої ерудиції, генералізуючих вмінь та глибинних знань предмету. Авторам прекрасно вдалося фахово окреслити

проблематику дослідження, зробити найбільш об'єктивний і комплексний аналіз неймовірно багатого матеріалу дослідження, отриманого в результаті багаторічної скрупульозної праці. Завдяки виданню книги «Дерматогліфічні параметри українців» цінні наукові накопичення будуть передані світові. Дерматогліфіка – морфологічна наука, яка ґрунтується на дослідженні шкірного рельєфу долонних і підошовних поверхонь, де численні папілярні лінії утворюють найрізноманітніші візерунки.

Книга «Дерматогліфічні параметри українців» складається з 3-ьох розділів. Розділ I книги присвячено морфологічним особливостям узорів шкірних покривів. На початку розділу автори ознайомлюють читача із захоплюючою історією досліджень папілярних візерунків людини, а також описують відмінності двох руських народностей, згідно погляду М. Костомарова. Особливе зацікавлення викликають статті Зиновії Служинської про зародження антропологічних досліджень в Україні та ґрунтовні дослідження дерматогліфів українського населення Генрієттою Хіть, а також стаття А.Г. Козинцева «Дерматогліфіка та історія».

Розділ II книги містить опис комплексу тестів дослідження дерматогліфів. Тут детально описано методику виготовлення дерматогліфів, зокрема метод виготовлення дерматогліфів з використанням типографської фарби, а також фотопаперу. Для аналізу дерматогліфів автори проводили ідентифікацію пальцевих узорів, встановлювали кількість гребенів на пальцевих, зокрема нігтьових подушечках, визначали індекс інтенсивності узору, частоту окремих типів узору, дельтовий показник, осьовий трирадіус і кут «atd», індекс Ушара, головні долонні лінії A, B, C, D, визначали індекс Каммінса, тип узорів на міжпальцевих долонних подушечках, додаткові дерматогліфічні індекси. Мені імпонує використання дерматогліфіки для діагностики хромосомних хвороб, а також відомості щодо спадкування показників дерматогліфіки.

Результати власних досліджень викладено в Розділі III. Окремо описано дані дерматогліфічних досліджень пальцевих фаланг, ліній долоні, ліній на пальцевих подушечках D10, ліній пальцевих узорів, радіант долоні, наведено результати визначення дельтового показника, подано графічне зображення розподілу дерматогліфічних узорів на нігтьових фалангах пальців. Цей розділ містить також важливі відомості щодо дослідження пальцевих фаланг

рук у жінок та чоловіків південної, середньоукраїнської та північної дерматогліфічних зон, дерматогліфічних досліджень долонь українців різних регіонів. У розділі розглядаються первинні виміри ліній долонних узорів. При дослідженні долонь жінок і чоловіків південної, середньоукраїнської та північної дерматогліфічних зон встановлено індекс Камінса, сумарну кількість ліній, кут atd, індекс Ушара, взори на підвищенні великого та малого пальців. Розглядається коливання величин індексу Ушара в трьох дерматогліфічних зонах України: північній, середньоукраїнській та південній, розподіл узорів на гіпотенарі у чоловіків та жінок різних дерматогліфічних зон України, розподіл частот середніх значень дельтового індексу в північній і центральноукраїнській дерматогліфічних зонах.

Книга логічно структурована, матеріал викладено на високому фаховому рівні з використанням сучасної наукової медичної термінології. Неоціненний досвід багаторічної викладацької роботи дозволив авторам подати матеріал доступно, у зручній для читання і сприйняття формі.

Книга «Дерматогліфічні параметри українців» є неоцінним внеском в національну науку, відкриває нові можливості цікавого наукового напрямку.

Книга є корисною для лікарів усіх спеціальностей. Видання вказаного посібника актуальне, необхідне, корисне не тільки для медиків, але й для педагогів, науковців, студентів вищих навчальних закладів.

*Дійсний член НТШ, доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри нормальної анатомії
і заслужений професор Львівського національного медичного
університету імені Данила Галицького*
Л. Р. Матешук-Вацеба

*Дійсний член НТШ, доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри нормальної фізіології
Львівського національного медичного
університету імені Данила Галицького*
О. С. Заячківська